

**PARTICULARITĂȚILE PROCESULUI
PENAL ÎN CAUZELE CU PĂRȚI
VĂTĂMATE MINORE**

Dr. Camelia ȘERBAN MORĂREANU
Universitatea din Pitești
Procuror – Parchetul de pe lângă Curtea
de Apel Pitești

Rezumat: În prezent, în Codul de procedură penală și Codul penal nu există o reglementare specifică pentru tratarea procedurală a victimelor minore a diverselor acte antisociale. Nu există o modalitate procedurală distinctă de audiere a părților vătămate minore și nici tehnici de abordare specifice pe care trebuie să le urmeze organele judiciare.

În schimb, atât în actuala reglementare a Codului penal, cât și în noul Cod penal, există o serie întreagă de fapte ce sunt incriminate ca infracțiuni și care au ca subiect pasiv minorul. Aceasta realitate impune, ca și în plan procedural, partea vătămată minoră să se bucure de un anumit tratament pe parcursul procesului penal din partea organelor judiciare.

Acest tratament, atât în faza de urmărire penală, cât și în faza judecătorească, trebuie să țină seama de faptul că, prin natura lor, copiii sunt mai puțin dezvoltați intelectual și emoțional. Datorită acestui fapt, dacă sunt victimizați, ei sunt mai puțin capabili să-și relateze experiențele și sentimentele și, în general depind de adulții care constituie cercul lor de familie și prieteni.

Ca sursă de informație pentru autoritățile judiciare, copilul victimizat, este extrem de greu de tratat. De aceea organele judiciare trebuie să-l abordeze astfel încât să țină seama de caracteristicile fiziologice, psihice și fizice, pentru ca în final, mărturiile minorilor să poată fi apreciate ca veridice.

Cuvinte cheie: Minori, victimă, parte vătămată, infracțiune, proces penal

**Aspecte introductive privind
protecția juridică a minorilor**

Atât în legislația internă cât și în legislația internațională a existat dintotdeauna o preocupare asiduă pentru respectarea și garantarea drepturilor minorilor. Ca expresie a

**PROCEEDINGS IN CASES OF MINOR
INJURED PARTY**

PhD Camelia ȘERBAN MORĂREANU
University of Pitești
Prosecutor – The Prosecutor's Office of the
Court of Appeal Pitești

Abstract: Currently, the Criminal Procedure Code and Penal Code there is no specific regulation for treatment of minor victims of various procedural antisocial acts. There is not a separate procedural hearing the minor injured parties or to address specific techniques that must follow judicial bodies.

However, both the current regulations of the Criminal Code and the new Criminal Code, there are a number of acts that are punishable as crimes and dealing with minor liability. This reality requires, as in the procedural level, the injured minor to enjoy a specific treatment during the trial by the judicial bodies.

This treatment, both in the criminal accusation stage, of criminal and judicial phase, should take into account that, by nature, children are less developed intellectually and emotionally. In this, they are victimized, they are less able to relate their experiences and feelings and generally depend on the adults who are their circle of family and friends.

As a source of information for judicial authorities, victimized children, is extremely difficult to treat. Therefore judicial need to address to take into account the characteristics of physiological, psychological and physical, so that finally, the statements of minors can be considered truthful.

Key words: minors, victim, injured party, crime, criminal trial

**Introductory aspects of legal
protection of minors**

Both in law and in international law there was always a concern hard to respect and guarantee the rights of minors. As an expression of this concern, the various

acestei preocupări, la nivel internațional au fost elaborate diferite instrumente juridice, toate având menirea creării unui cadru legal care să ofere o protecție juridică reală minorilor. [1] Deosebit de relevante sunt, în acest sens, Declarația Națiunilor Unite a drepturilor copilului [2], Convenția Națiunilor Unite asupra drepturilor copilului [3], Convenția pentru reprimarea traficului cu femei și copii [4], Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate [5] și Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii [6].

Pe lângă faptul că aceste documente internaționale au fost ratificate de statul român, în legislația noastră internă există mai multe acte normative care ocrotesc drepturile minorului și consfințesc interesul superior al acestuia. Minorii se bucură așadar de protecția oferită prin norme ale dreptului civil, norme ale dreptului familiei, norme contravenționale, dar și prin norme ale dreptului penal.

Din perspectiva prezentei analize, prezintă interes faptul că, pentru minorii infractori, actualul Cod penal prevede un regim sancționator diferențiat față de al majorilor. [7] Tot pentru minorii infractori, Codul de procedură penală în vigoare conține un capitol special intitulat „Procedura în cazurile cu infractori minori” [8] dar și dispoziții speciale privind măsurile preventive.

Referitor la minorii aflați în postura de victime, în Codul penal român există pe de o parte, infracțiuni care, comise asupra minorilor, sunt sancționate mult mai aspru decât dacă s-ar comite asupra majorilor, iar pe de altă parte, există infracțiuni care sancționează strict fapte ce se comit asupra minorilor. În prima categorie se încadrează determinarea sau înlesnirea sinuciderii (art.179 alin.2 C. pen), lipsirea de libertate în mod ilegal (art.189 alin.2 C. pen.), corupția sexuală (art.202 alin.1 și 3 C. Pen.), proxenetismul (art.329 alin.3). Din cea de-a doua categorie, respectiv din categoria infracțiunilor care nu pot avea ca subiect pasiv decât un minor, fac parte: actul sexual cu un minor (art.198 C. pen) și relele tratamente aplicate minorului (art.306 C. pen.).

international legal instruments have been developed, all of which meant creating a legal framework providing effective legal protection of minors. [1] Are particularly relevant in this respect, the UN Declaration of the Rights of the Child [2] United Nations Convention on the Rights of the Child [3], the Convention for the Suppression of Trafficking in Women and Children [4], the Convention on the Taking of maintenance abroad [5] and the Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction [6].

In addition to these international instruments were ratified by the Romanian state, in our domestic law there are several laws that protect juvenile rights and interests of the child enshrined. Minors enjoy the protection thus afforded by rules of civil law, rules of family law, rules wrongdoing, but by rules of criminal law.

From the perspective of this analysis is of interest that for juveniles offenders, the current Criminal Code provides a procedure different from the major impunity. [7] All the juveniles offenders, Criminal Procedure Code in force contains a special chapter entitled "Procedure in cases with juvenile offenders" [8] but specific provisions on preventive measures.

Regarding the position of victims who are minors, the Romanian penal code exists on the one hand, the offense that committed against minors, are punished more severely than if it commits to the major, on the other hand, there are crimes that penalizes strictly facts that are committed against minors. In the first category falls the determination or facilitate suicide (art.179 paragraph 2 Criminal Code), an illegal deprivation of freedom (art.189 paragraph 2 Criminal Code) Sexual corruption (art.202 paragraphs 1 and 3 Criminal Code) procurer for prostitutes (art.329 paragraph 3). In the second category, that category of crimes that may not have the liability issue

Ținând seama de faptul că, de nenumărate ori se întâmplă ca minorii să fie victime în propriile familii, se desprinde cu ușurință o altă categorie de infracțiuni în care aceștia au calitatea de subiect pasiv, respectiv cele comise asupra membrilor familiei. Dintre aceste amintim: lovirea sau alte violențe (art.180 alin. 1¹ și 2¹ C. pen.), vătămarea corporală (art.181 alin. 1¹ și 2¹ C. pen.), violul (art.197 alin.2 lit b¹ C. pen.), abandonul de familie (art.305 C. pen.).

Dacă, potrivit precizărilor anterioare, se constată că în sfera de aplicare a Codului penal minorii victime au fost în atenția legiuitorului, referitor la Codul de procedură penală constatăm că acest act normativ este sărac în reglementări menite să-i ocrotească pe minorii – părți vătămăte.

Particularitățile laturii civile în cauzele cu părți vătămăte minore

Așa cum am susținut mai sus, Codul de procedură penală este sărac în reglementări menite să-i ocrotească pe minorii victime ale infracțiunilor. Dintre acestea, majoritatea se referă la aspecte ce țin de latura civilă a procesului penal.

Astfel, prin excepție de la principiul disponibilității care guvernează latura civilă a procesului penal, legiuitorul a instituit în cuprinsul art. 17 C. proc. pen., limitativ, situațiile în care acțiunea civilă va fi exercitată din oficiu, respectiv în cazurile când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu (minorul cu vârsta sub 14 ani) sau cu capacitate de exercițiu restrânsă (minorul cu vârsta între 14-18 ani). În aceste cazuri, acordând eficiență principiului rolului activ, legiuitorul a stabilit care sunt demersurile pe care organul judiciar trebuie să le facă față de persoana vătămată sau reprezentantul legal al acesteia. În acest scop, organul de urmărire penală sau instanța de judecată va cere persoanei vătămăte ca, prin reprezentantul său legal, ori, după caz, persoanei care îi încuviințează actele, să prezinte situația cu privire la întinderea pagubei materiale și a

than a minor are: sexual intercourse with a minor (art.198 Criminal Code) and ill-treatment of minor (art.306 Criminal Code).

Given that, many times it happens that children are victims in their families easily fall off another category of offenses as they have quality passive subject, that the committed family members. Among those mentioned: hitting or violence (art.180 par. 1¹ and 2¹ Criminal Code) Injury (art.181 par. 1¹ and 2¹ Criminal Code), Rape (art.197 paragraph .2 point B¹ Criminal Code), abandonment of family (art.305 Criminal Code).

If, according to the indications above, indicates that the scope of the Criminal Code to the attention of the victims were minors legislature, on the Code of Criminal Procedure state that this legislation is poor legislation meant to protect the children - injured party.

Peculiarities civilian side injured party causes minor

As I argued above, the Criminal Procedure Code is poor legislation designed to protect the minors and victims of crime. Of these, most relate to aspects of the civil side of the criminal.

Thus, the exception to the principles governing the availability of civil side of the criminal proceedings, the legislature established across art. 17 Criminal Procedure Code, limiting, where the civil action will be performed automatically, ie in cases when the injured person is a disabled person of the year (minor under the age of 14 years) or with limited exercise capacity (minor aged 14 - 18 years). In these cases, with efficiency principle active role, the legislature has determined are steps that the judicial body must cope with the injured person or legal representative. To this end, the criminal prosecution body or court shall require the person injured by his legal representative

daunelor morale, precum și date cu privire la faptele prin care acestea au fost pricinuite. Omisiunea instanței de a cere situația cu privire la întinderea pagubei materiale și a daunelor morale, precum și date cu privire la faptele prin care acestea au fost pricinuite, necesare exercitării din oficiu a acțiunii civile, constituie motiv de casare. [9] De menționat că, stabilirea prejudiciului, fie că este vorba despre daune materiale sau morale, se va face de către instanță din oficiu, chiar și atunci când persoana vătămată nu înțelege să se constituie parte civilă și nu contribuie în nici un mod la stabilirea existenței și întinderii prejudiciului. În practica judiciară s-a stabilit că declarația de renunțare la despăgubiri formulată de mamă, în numele minorilor al căror tată și-a pierdut viața în accidentul de circulație provocat de inculpat, este inefficientă și instanța nu poate să ia act de ea, întrucât prejudiciază interesele minorilor. [10] De asemenea, în ceea ce privește dreptul la despăgubiri al copiilor minori ai victimei decedate în urma infracțiunii, instanța nu poate soluționa latura civilă a cauzei luând act de tranzacția intervenită între inculpat și reprezentantul minorilor, fără încuviințarea autorității tutelare. [11]

O altă particularitate a procesului penal în cauzele cu părți vătămate minore a fost introdusă prin Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală. [12] Astfel, art. 18 care stabilea drepturile și obligațiile procurorului, în faza de judecată, cu privire la latura civilă a cauzei, a fost completat cu alin. 2 care arată că atunci când cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, procurorul, este obligat să susțină interesele civile ale acesteia, chiar dacă nu este constituită parte civilă. Evident, în celelalte cazuri, poziția procesuală a procurorului este condiționată de aceea pe care o are partea civilă, procurorul neavând obligația să susțină interesele civile ale acesteia.

Tot o dispoziție specială, aplicabilă în cauzele cu părți vătămate minore, este și art. 163 alin.6 C. proc. pen. Măsurile asigurătorii la care se referă, în ansamblul său art.163 C. proc.

or, where appropriate, compliant person her acts, to present the situation on the extent of material damage and moral damage, and given the facts that they were caused. The omission of the court to require the statement on the extent of material damage and moral damage, and given the facts that they were caused, required for the performance of the office of civil action, is reason to dispose. [9] Mentioned that the injury determination, whether it is material or moral damages, the court shall be ex officio, even when the injured party is a party does not intend to civil and not contribute in any way to establish the existence and extent of injury.

In judicial practice has been established that a declaration of surrender to compensation made by the parent, on behalf of children whose father has died in traffic accidents caused by the defendant, is ineffective and the court may not take note of it as prejudicial to the interests of minors. [10] Also, regarding the right to compensation of the victim's minor children who died after the crime, the court can not resolve the civil side of the case noting the transaction occurred between defendant and representative of minors without the consent of the guardianship authority. [11]

Another feature of the criminal proceedings in cases of minor injured party was introduced by Law no. 281/2003 on amending and supplementing the Code of Criminal Procedure. [12] Thus, art. 18 which established the rights and obligations of the prosecutor, the trial phase, on the civil side of the case was filled with paragraph 2 which shows that when the injured person is a person lacks capacity to exercise or limited exercise capacity, the prosecutor is obliged to support civilian interests, even if a party is not civil. Obviously, in other cases, the prosecutor standing position is subject to that which has a civil party, the prosecutor having no obligation to support its civilian

pen., sunt măsuri procesuale cu caracter real care au ca efect indisponibilizarea bunurilor mobile și imobile ale inculpatului cu scopul garantării executării obligațiilor patrimoniale ce decurg din rezolvarea acțiunii penale și acțiunii civile din cadrul procesului penal. Legea nu instituie obligativitatea procurorului sau instanței de judecată de a dispune aceste măsuri, decât în cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, în vederea reparării pagubei pe care aceasta a suferit-o.

O altă particularitate a cauzelor cu părți vătămate minore este prevăzută în art. 476 C. proc. pen. în care se vorbește despre modul de examinare a acțiunii civile de către instanța de judecată. Așadar, instanța examinează acțiunea civilă numai dacă persoana vătămată este prezentă și se constituie parte civilă, iar pretențiile acesteia pot fi soluționate fără amânarea judecării. În schimb, dacă persoana vătămată este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, instanța examinează acțiunea civilă chiar în lipsa acesteia și chiar dacă nu s-a constituit parte civilă, iar soluționarea acțiunii civile nu duce la amânarea cauzei.

Particularitățile laturii penale în cauzele cu părți vătămate minore

În ceea ce privește latura penală a cauzei, facem precizarea că, potrivit art. 76 C. proc. pen., este obligatorie ascultarea persoanei vătămate asupra împrejurărilor în care s-a comis fapta, sub sancțiunea prevăzută de art. 197 C. proc. pen.

În prezent, în Codul de procedură penală nu există o reglementare specifică pentru tratarea procedurală a victimelor minore. Nu există reglementată o modalitate procedurală distinctă de audiere a minorilor victimă și nici nu există instituții apte să le ocrotească, în mod specific, interesele. În ce privește rolul victimelor minore în declanșarea procesului penal, acestea au la dispoziție aceleași mijloace de sesizare ca și persoanele adulte.

interests.

Also a special provision applicable in cases of minor injured party, is the art. 163 paragraph 6 Criminal Procedure Code. Precautionary measures referred to in whole art. 163 Criminal Procedure Code, are real nature of process steps which result in the unavailability of movable and immovable property of the defendant in order to ensure the economic performance of obligations arising from criminal proceedings and civil action settlement of the criminal process. Law does not establish binding prosecutor or court to order such measures only if the injured person is a person lacks capacity to exercise or limited exercise capacity, to repair damage which it has experienced.

Another feature of the cases with minor injured party is provided in art. 476 Criminal Procedure Code. Talking about how the examination of civil action by the court. Therefore, the court consider civil action only if the injured party is present and is a civil party, and its claims can be settled without delay the trial. However, if the injured person is a person deprived of exercise capacity or exercise capacity limited, the court examines the civil action even without it, even if not a party to civil and settlement of the civil action does not lead to the postponement of the case.

Peculiarities of criminal side of the injured party causes minor

Regarding the criminal side of the case, we state that, under article 76 Criminal Procedure Code, is mandatory hearing on the circumstances of the injured party has committed the act, the sanction provided by art. 197 Criminal Procedure Code.

Currently, the Criminal Procedure Code there is no specific regulation for the treatment of victims of minor procedural. There are governed by a separate procedural hearing the child victim and

Specificitatea mijloacelor de sesizare, în ceea ce-i privește pe minori este dată de inexistența capacității de exercițiu până la vârsta de 14 ani și în existența unei capacități de exercițiu restrânse (între 14 și 18 ani). Așadar, potrivit art. 222 alin. 6 C. proc. pen., pentru persoana lipsită de capacitatea de exercițiu, plângerea se face de reprezentantul său legal. Persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face plângere cu încuviințarea persoanelor prevăzute de legea civilă, respectiv a părintelui, tutorelui sau curatorului.

Tot astfel, în situația infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, inițierea acestui demers, în cazul minorului – parte vătămată se face de către reprezentantul său legal (când minorul este lipsit de capacitate de exercițiu), sau, când este vorba de un minor cu capacitate de exercițiu restrânsă, plângerea se face chiar de către acesta, cu încuviințarea reprezentantului său legal.

Particularitatea unui proces penal ce se pornește la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul în care aceasta este un minor lipsit de capacitate de exercițiu, constă în aceea că plângerea prealabilă trebuie depusă în termen de 2 luni din ziua în care persoana îndreptățită a reclama a știut cine este făptuitorul. Cu alte cuvinte, chiar dacă minorul a fost victima infracțiunii la o anumită dată, termenul de 2 luni în care trebuie depusă plângerea prealabilă pentru a se declanșa acțiunea penală, nu va curge de la acea dată, ci mai târziu, de la data când reprezentantul legal al minorului va cunoaște cine este făptuitorul infracțiunii.

Referitor la minorul cu capacitate de exercițiu restrânsă, în literatura de specialitate s-a arătat că, întrucât introducerea plângerii prealabile îi revine acestuia, termenul de 2 luni curge de la data când el a știut cine este făptuitorul. [13]

Știut fiind că numai actul „încuviințării” face ca plângerea prealabilă să fie aptă să declanșeze punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva învinutului, se pune întrebarea ce se întâmplă dacă această

there are no institutions able to protect, in particular, interests. In the role of minor victims in criminal trial onset, they have at their disposal the same means of referral as adults.

Specificity means of referral, as it concerns the minor is given no ability to exercise until the age of 14 years and there is limited exercise capacity (between 14 and 18 years). So, according to art. 222 paragraph 6 Criminal Procedure Code, the person lacks capacity to act, the complaint is made by his legal representative. Person with limited exercise capacity may lodge a complaint with the approval of persons under civil law, that of the parent, guardian or curator.

Similarly, when the offenses for which criminal proceedings are set in motion the complaint by the injured party, to initiate such action, if minor - injured party is made by his legal representative (the minor lacks capacity to exercise), or, the case of a minor with limited exercise capacity, the complaint is made even by him, with the approval of its legal representative.

The particularity of a criminal trial that starts the complaint by the injured party, if it is a minor lacks capacity to exercise, is that prior complaint must be lodged within 2 months from the day the person entitled to claim the knew who the perpetrator. In other words, even if the minor was the victim of crime at a specific time period of 2 months in which the complainant prior to trigger criminal proceedings will not run from that date, but later, after the date of the representative minor legal will know who the perpetrator of the offense.

Regarding the minor with limited exercise capacity, the literature indicated that since the introduction of prior complaint bears his term of 2 months begins on the date when he knew who the perpetrator. [13]

Knowing that only “agreement act”

„încuviințare” nu survine în termenul de 2 luni de la data când minorul cu capacitate de exercițiu restrânsă a aflat cine este făptuitorul. Evident, plângerea nu va fi aptă să determine punerea în mișcare a acțiunii penale și, de aici imposibilitatea tragerii la răspundere civilă a învinuitului în cadrul unui proces penal. De aceea apreciem că se impune, în interesul minorului, ca termenul de 2 luni să curgă, în cazul când partea vătămată este un minor cu capacitate de exercițiu restrânsă, de la data când cel abilitat, conform legii civile să-i încuviințeze actele, a știut cine este făptuitorul. Aceasta deoarece, se pot ivi situații în care cel îndreptățit, potrivit legii civile să încuviințeze actele, se află în imposibilitate faptică să facă o astfel de încuviințare odată cu formularea de către minor a plângerii prealabile, caz în care, plângerea prealabilă formulată de minorul vătămat nu ar declanșa punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva celui vinovat de săvârșirea infracțiunii.

În concluzie, apreciem că este în interesul minorului, ca termenul de 2 luni prevăzut de art. 284 alin. 2 să curgă de la data când cel îndreptățit a încuviințat actele minorului cu capacitate de exercițiu restrânsă, a știut cine este făptuitorul.

Ascultarea părții vătămate minore

În prezent, Codul de procedură penală nu conține dispoziții exprese privind ascultarea părții vătămate minore. Este cunoscut faptul că persoana care a suferit de pe urma unei infracțiuni are tendința naturală, subiectivă, de a exagera, uneori până la extreme întâmplarea căreia i-a căzut victimă. Aceasta, pe de o parte datorită urii pe care o simte față de cel care i-a produs vătămarea, iar pe de altă parte, datorită supraaprecierii propriei persoane ca pion indispensabil în procesul penal. Această tendință se manifestă mai pregnant la persoanele vătămate minore, care fie, agravează și amplifică faptele pentru a primi ocrotire, fie ascund, de teamă sau de rușine. [14]

Fiind de cele mai multe ori, punct de plecare pentru ancheta judiciară, mărturia

is the complaint prior to being able to start putting in motion the criminal action against the accused, the question is what if this declaration" does not occur within the 2 months of the date when the minor with limited exercise capacity found out who the perpetrator. Obviously, the complaint will not be able to determine the moving of criminal action and hence the impossibility of drawing from liability under a criminal suspect. Therefore we consider it necessary in the interest of the minor, the period of 2 months to run, if the injured party is a minor with limited exercise capacity, the date when the authorized, according to civil law and exempt provisions of the knew who the perpetrator. This is because situations may arise in which the entitled, under civil law to exempt documents, factual is unable to make such a declaration when making the complaint prior to a minor, in which case, prior complaint filed by the minor injured not trigger the move to criminal action against the guilty of committing the offense.

In conclusion, we consider that it is trivial, as the term of 2 months provided the art. 284 paragraph 2 to run from the date when the minor entitled to countenance acts with limited exercise capacity, he knew who the perpetrator.

Listen to the injured party minor

The Criminal Procedure Code contains no express provision for hearing minor injured party. It is known that the person who suffered from a crime is a natural tendency, subjective, to exaggerate, sometimes to the extreme incident that has fallen victim. This, on the one hand because of hatred they feel towards one who has the injury, and secondly, because the pawn himself indispensable in criminal proceedings. This trend manifests itself more strongly to minor victims, that is, aggravates and amplifies the facts in order to receive protection or hiding for fear or

copilului victimizat, ca sursă de informații pentru autorități este extrem de greu de obținut. Ascultarea minorilor trebuie să țină seama de caracteristicile lor psihice și fizice, dar mai ales de poziția procesuală.

În privința particularităților tactice de ascultare a minorilor, trebuie precizat că ele diferă în funcție de vârsta la care sunt ascuțiți și de stadiul dezvoltării acestora. În literatura de specialitate s-au identificat, ca principale cicluri de dezvoltare ale copilului și minorului, la care se raportează ascultarea, următoarele [15]:

- perioada de la 1 la 3 ani, care, care în cazul anchetei judiciare nu prezintă interes;

- perioada preșcolară, de la 3 la 6 ani; Este caracterizată prin: percepția inegală a însușirii bunurilor, oamenilor și fenomenelor, un grad mare de sugestibilitate și instabilitate emoțională. Specialiștii recomandă ca ascultarea unei persoane din această categorie să se facă în prezența unui psiholog specializat în psihologie infantilă, a unor persoane în care are deplină încredere (părinți, frați mai mari), în locuri în care este cât de cât familiarizat. De bază este relatarea spontană a copilului, iar întrebările trebuie formulate pe un ton bând, direct, scurte, precise și într-un limbaj accesibil acestuia.

- perioada școlară, de la 6 la 10-11 ani; Este perioada în care minorul începe să facă distincție între adevăr și minciună. Se constată o tendință de exagerare pentru a-și da importanță; relatarea sa trebuie pusă sub semnul întrebării întrucât poate fi influențat aprioric de persoane în care acesta are încredere (părinți rude). Relatarea liberă a minorului este procedeul tactic cel mai indicat. Pe cât posibil minorul nu va fi întrerupt și este de preferat ca minorul să fie audiat în prezența reprezentanților, ocrotitorilor legal (cu excepția infracțiunilor în care aceștia sunt autori). Limbajul folosit pentru identificarea situațiilor de agresiune sexuală sau a actelor cu caracter sexual trebuie să fie pe cât posibil decent.

- perioada școlară, mijlocie, sau a pubertății, de la 10 la 14 ani; În această perioadă minorul suferă numeroase modificări biologice

shame. [14]

As most times, a basis for judicial investigation, the testimony of victimized children as a source of information for authorities is extremely difficult to obtain. Listen minors must take into account their physical and mental characteristics, but especially the standing position.

In the tactical specifics of listening to children, it is noted that they differ depending on the age at which they are heard and their development stage. In the literature were identified as major cycles and minor child's development, to which the hearing, following [15]:

- From 1 to 3 years, which, if the judicial investigation of no interest;

- Pre-school period, from 3 to 6 years, is characterized by: the perception of unequal ownership of goods, people and phenomena, a emotional instability. Experts recommend that a person hearing in this category to be in the presence of a psychologist specialized in child psychology, of people who have confidence (parents, older brothers), in places as familiar as possible. The basic story is spontaneous child, and questions should be formulated in a tone band, direct, short, accurate and in a language accessible.

- The school, from 6 to 10-11 years, is the period in which the minor begins to distinguish between truth and lies. There is a tendency to exaggerate one's importance, the story to be questioned as it can be influenced a priori by someone he trusts (parents, relatives). Free account of the minor is most appropriate tactical procedure. Possible minor will not be interrupted and it is preferable for the minor to be heard in the presence of representatives, legal patron (excluding offenses in which they are authors). The language used to detect cases of sexual assault or sexual acts to be decently possible.

- The school, medium, or puberty,

care se reflectă pregnant în plan psihic. Memoria se dezvoltă, apar componentele logice, tendințele de interpretare, apare capacitatea de abstractizare și generalizare iar excitabilitatea cunoaște o dezvoltare fără precedent. Paralel cu dezvoltarea discernământului, pot apărea defecte de voință, de educație. Agresivitatea, faptele senzaționale, tendința de a brava sunt caracteristici definitorii ale acestei etape. În această etapă minorii relatează cu multă ușurință evenimentele traumatizante, informațiile dobândite de-a lungul percepției lor cognitive fiindu-le suficiente pentru a putea releva atitudini sau fapte privitoare la ce li s-a întâmplat.

- perioada adolescenței, de la 14 la 18 ani; Potențialul de recepție, fixare și redare se dezvoltă foarte mult iar reproducerea celor percepute se realizează prin filtrul propriei personalități și datorită faptului că memorarea logică devine forma principală de reținere; Această perioadă este marcată de încercarea minorului de a-și găsi un loc în comunitate, în grupul social din care face parte. În această perioadă influența anturajului apropiat are o pondere de 85% față de restul care revine familiei sau școlii.

Așadar, organul judiciar trebuie să-și construiască modalitatea de abordare a unui minor parte vătămată în funcție de caracteristicile vârstei acestuia.

Referitor la etapele ascultării, ca și în cazul majorului, ascultarea minorului trebuie să parcurgă următorii pași: pregătirea ascultării; identificarea persoanei ce urmează a fi audiată; ascultarea propriu-zisă, respectiv relatarea liberă urmată de întrebări și răspunsuri.

Din perspectiva Codului de procedură penală, potrivit art. 76 alin. 1, organul de urmărire penală sau instanța de judecată are obligația să cheme, spre a fi ascultată, persoana care a suferit o vătămare prin infracțiune. Faptul că, în prezent un copil trebuie să compare în mod succesiv în fața mai multor persoane pe care nu le cunoaște și care lucrează în instituții austere, nu-l face decât să-l streseze suplimentar și să-i adâncească suferințele psihice. Ideal ar fi ca minorul să fie audiat de cât mai puține dați. În

from 10 to 14 years, During this period the minor suffers many biological changes that strongly reflect the psychological level. Develops memory, logic components occur, the trends of interpretation, is the ability of abstraction and generalization and excitability has developed unprecedented. Parallel to the development of discernment, defects may occur will, of education. Aggressiveness, sensational facts tend to defy, are defining characteristics of this phase. At this stage very easily minors reported traumatic events, information acquired during their cognitive perception of them being sufficient to reveal attitudes or facts regarding what happened.

- During adolescence, from 14 to 18 years; potential reception and playback attachment develops and the reproduction of highly charged filter is achieved by their personalities and because saving logic is the main form of restraint; This period is marked by a minor attempt to find a place in community, social group he belongs. In this period close entourage influence accounting for 85% of the rest of the family plays or school.

Therefore, the judicial body to build how to deal with a minor injured party to the characteristics of its age.

On the steps listening, as with the major, minor hearing must follow these steps: obedience training, identify the person to be heard, hearing itself, that free story followed by questions and answers.

From the perspective of the Criminal Procedure Code, according to art. 76 paragraph 1, criminal prosecution body or court is required to call, to be heard, the person who suffered an injury by crime. The fact that currently one child has to appear successively in front of more people do not know and institutions working in tight, do not merely stressing it further and to deepen mental anguish. Ideally, the minor to be heard by as few occasions. Currently, due to the lack of

prezent, datorită inexistenței unor dispoziții speciale referitoare la cazurile părților vătămate minore, sunt aplicabile în integralitatea lor dispozițiile privind ascultarea părții vătămate majore. Așadar, pe lângă faptul că minorul este ascultat inițial de familie sau de persoanele ce-l au în grijă în legătură cu întâmplarea vătămătoare, el este audiat apoi de polițistul care înregistrează plângerea, de procuror în faza de urmărire penală, iar în faza de cercetare judecătorească, la prima instanță și uneori de instanța de control judiciar, în apel sau recurs. În toate aceste etape procesuale minorul intră în contact cu persoane față de care poate resimți senzații de jenă sau rușine iar numărul mare al audierilor se constituie a fi o experiență foarte traumatizantă.

Cazuistica relevă că infracțiunile în care minorii apar cel mai frecvent ca victime sunt cele privitoare la viața sexuală, la integritatea lor fizică și morală precum și cele privitoare la libertatea persoanei.

În practica judiciară s-a observat că în mod obișnuit, părțile vătămate minore, după ce au fost audiate în faza de urmărire penală, refuză a se mai prezenta pentru depunerea declarațiilor în faza de judecată. Mai mult decât atât, ele recurg de cele mai multe ori la schimbarea domiciliului, pentru a nu fi ușor de citat de către instanță. Această atitudine este pe de o parte, de înțeles, întrucât partea vătămată minoră tinde să se protejeze de trauma numeroaselor relatări a infracțiunii suferite, și prin aceasta de o nouă victimizare. Pe de altă parte însă, se ajunge la tergiversarea îndelungată a proceselor, magistrații judecătorești neputând trece, de cele mai multe ori la pronunțarea unei hotărâri până ce nu au audiat părțile vătămate. Față de aceste situații apreciem că în viitoarea reglementare a Codului de procedură penală trebuie să-și găsească locul dispoziții speciale menite să-l ocrotească pe minorul victimizat - parte în procesul penal. Crearea unor spații destinate exclusiv audierii acestuia, dotarea cu mijloace audio-video discret amplasate, eliminarea pe cât posibil a contactului cu alte persoane care populează în mod obișnuit secțiile de poliție, unitățile de parchet sau instanțele de judecată,

specific provisions relating to cases of minor injured parties, the provisions are applicable in their entirety on the injured party hearing major. So, besides the fact that the minor is first heard of the family or people that have him concerned about the harmful incident, he is heard and then the policeman who recorded the complaint, the prosecutor in the prosecution phase, and the research phase court at first instance and sometimes the court for judicial review, on appeal or recourse. In all these minor procedural steps in contact with people to whom may feel sensations of embarrassment or shame and the large number of hearings set up to be a very traumatic experience.

Casistry reveals that the offenses in which juveniles occur most often as victims are those concerning sex life, their physical and moral integrity as well as those relating to personal liberty.

In judicial practice was observed that usually minor injured parties, after having heard the prosecution stage, refusing to be more present for submitting the pleadings stage. Moreover, they often make use of the relocation, not to be easily summoned by the court. This attitude is first, to understand, whereas the minor injured trauma tends to protect the many stories the offense caused, and thereby the real new victimization. On the other hand, long delays in reaching processes, magistrate judges can not pass by often to a decision until you have heard the injured parties. To these circumstances we consider that the future regulation of the Criminal Procedure Code must find its place special provisions designed to protect him on minor victimized - first in criminal proceedings. Creating spaces for only hearing its audio-video equipment with discreetly placed, eliminating possible contact with other people who normally inhabit the police stations, non-leading or courts Costs, reduce the number of hearings during the trial, lack of

reducerea numărului de audieri pe parcursul procesului penal, lipsa de publicitate a ședinței de judecată, sunt doar câteva din propunerile pe care le facem în vederea elaborării unui Cod de procedură penală care țină seama de particularitățile pe care trebuie să le prezinte un proces penal cu părți vătămate minore.

Bibliografie

- [1] În acest sens, a se vedea Camelia Șerban Morăreanu, Raluca Șerban, „*Condiția copilului oglindită în instrumente juridice internaționale*” – articol prezentat la Sesiunea Internațională de comunicări științifice „Integrare și globalizare” desfășurată la Universitatea din Pitești, în 15-16 aprilie 2005 - articol publicat în volumul sesiunii, p. 389-393.
- [2] Declarația Națiunilor Unite a drepturilor copilului a fost promulgată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1959.
- [3] Convenția Națiunilor Unite asupra drepturilor copilului a fost adoptată de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția nr. 44 din 25 noiembrie 1989. A fost ratificată de statul român prin Legea nr. 18/1990 publicată în Monitorul Oficial nr. 109/28 septembrie 1990.
- [4] La 12 noiembrie 1947 Convenția pentru reprimarea traficului cu femei și copii a fost amendată prin Protocolul semnat la Lake Success, New York, intrat în vigoare la 24 aprilie 1950. Convenția a fost ratificată, în perioada interbelică de 50 de state, iar Protocolul de 37 de state, România fiind parte la ambele.
- [5] Convenția privind obținerea pensiei de întreținere în străinătate a fost încheiată la New York la 20 iunie 1956. România a ratificat această convenție prin Legea nr.26/1991, publicată în Monitorul Oficial nr.54/19 martie 1991.
- [6] Convenția asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii a fost adoptată în cadrul Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat la 25 octombrie 1980. România a aderat la această convenție prin

advertising of the hearing, are just some of the proposals we make to develop a code of criminal procedure that takes account of the need to provide a process Criminal with minor injured party.

Bibliography

- [1] In this regard, see Serban Camelia Morăreanu, Raluca Serban, "*The condition of the child reflected in international legal instruments*" - article submitted to International scientific session "Integration and Globalization" held at the University of Pitesti, in 15-16 April 2005 - article published in Volume session, p. 389-393.
- [2] United Nations Declaration of the Rights of the Child was passed by the United Nations General Assembly in November 20, 1959.
- [3] United Nations Convention on the Rights of the Child was adopted by the UN General Assembly by resolution. 44 of November 25, 1989. It was ratified by the Romanian State by Law no. 18/1990 published in Official Gazette no. 109/28 September 1990.
- [4] On November 12, 1947 Convention for the Suppression of Trafficking in Women and Children was amended by the Protocol signed at Lake Success, New York, entered into force on April 24, 1950. The Convention was ratified in the interwar period by 50 states and the Protocol of 37 countries, Romania is party to both.
- [5] Convention on the obtaining abroad of maintenance was done at New York on June 20, 1956. Romania ratified the Convention by Law nr.26/1991, published in Official Gazette no.54/19 March 1991.
- [6] Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction was adopted at the Hague Conference on Private International Law at October 25, 1980. Romania acceded to the Convention by Law nr.100/1992, published in Official Gazette no.143 of September 30, 1992.

- Legea nr.100/1992, publicată în Monitorul Oficial nr.143 din 30 septembrie 1992.
- [7] Art.99-110 C. pen.
- [8] Art. 480-492 C. proc. pen.
- [9] Înalta Curte de casație și Justiție, Secția Penală, Decizia nr. 1776/2005 în *Buletinul Jurisprudenței*.
- [10] Tribunalul Bucurerști, Secția penală, Decizia nr. 354/1990, în *Dreptul* nr. 6/1992, p.89.
- [11] Curtea Supremă de Justitie, Secția penală, Decizia nr. 1032/1991, în *Buletinul Jurisprudenței*.
- [12] Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală a fost publicată în Monitorul Oficial 468 din 1 iulie 2003.
- [13] N. Volonciu, Al. Țuculeanu, *Codul de procedură penală comentat – art. 200 – 286. Urmărirea penală*, Editura Hamangiu.
- [14] Tudorel Butoi, *Victimologie - curs universitar*, Editura Penguin Book, București, 2004, pag. 121.
- [15] T. Bogdan, I. Stănculescu, *Psihologia copilului și psihologia pedagogică*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1971, pag. 48.
- [7] Art.99-110 Criminal Code
- [8] Art. 480-492 Criminal Procedure Code
- [9] High Court of Cassation and Justice, Criminal Section, Decision no. 1776/2005, in *Bulletin of jurisprudence*.
- [10] Bucharest Court, the criminal section, decision no. 354/1990, în *Dreptul* no. 6 /1992, p.89.
- [11] Supreme Court, the criminal section, decision no. 1032/1991, in *Bulletin of jurisprudence*.
- [12] Law no. 281/2003 on amending and supplementing the Criminal Procedure Code was published in Official Gazette 468 of July 1, 2003.
- [13] N. Volonciu, Al. Țuculeanu, *Commented Criminal Procedure Code - Art. 200 to 286, Prosecution* Publisher Hamangiu. Bucharest, 2008.
- [14] Tudorel Butoi, *Victimologie - university course*, Penguin Publishing Book, Bucharest, 2004, p. 121.
- [15] T. Bogdan, I. Stănculescu, *Child psychology and pedagogical psychology*, Didactic and Pedagogical Publishing House, 1971, p. 48.